

Knjiga standarda signalizacije na planinarskim putovima

HRVATSKI PLANINARSKI SAVEZ
kolovoz 2020.

Uvod

Knjiga standarda signalizacije na planinarskim putovima je dokument koji sadrži skup vizualnih oznaka, pravila i standardnih smjernica za obilježavanje i označavanje planinarskih putova na terenu.

Planinarske oznake i putokazne ploče služe za usmjeravanje, obavješćivanje i vođenje planinara i drugih korisnika planinarskih putova.

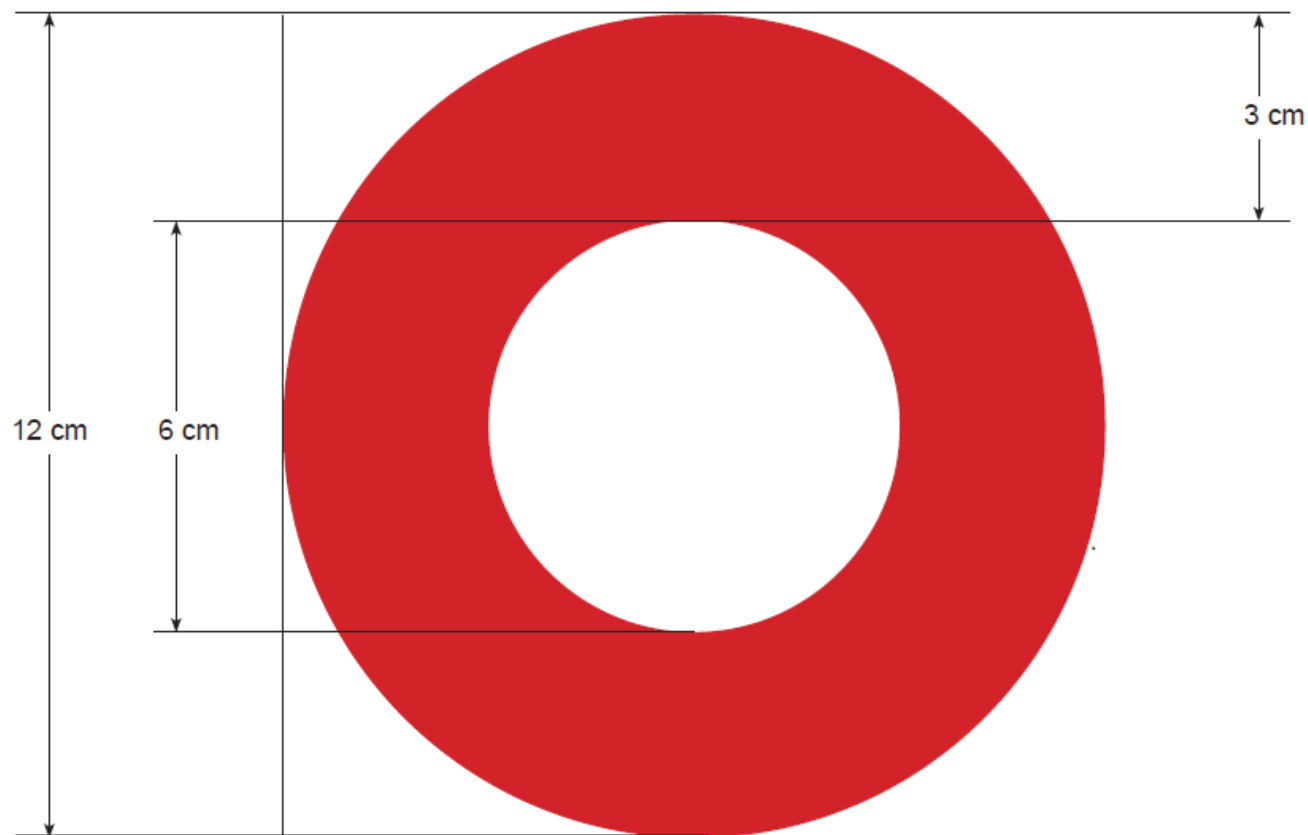
Planinarske oznake

Osnovna oznaka (markacija)

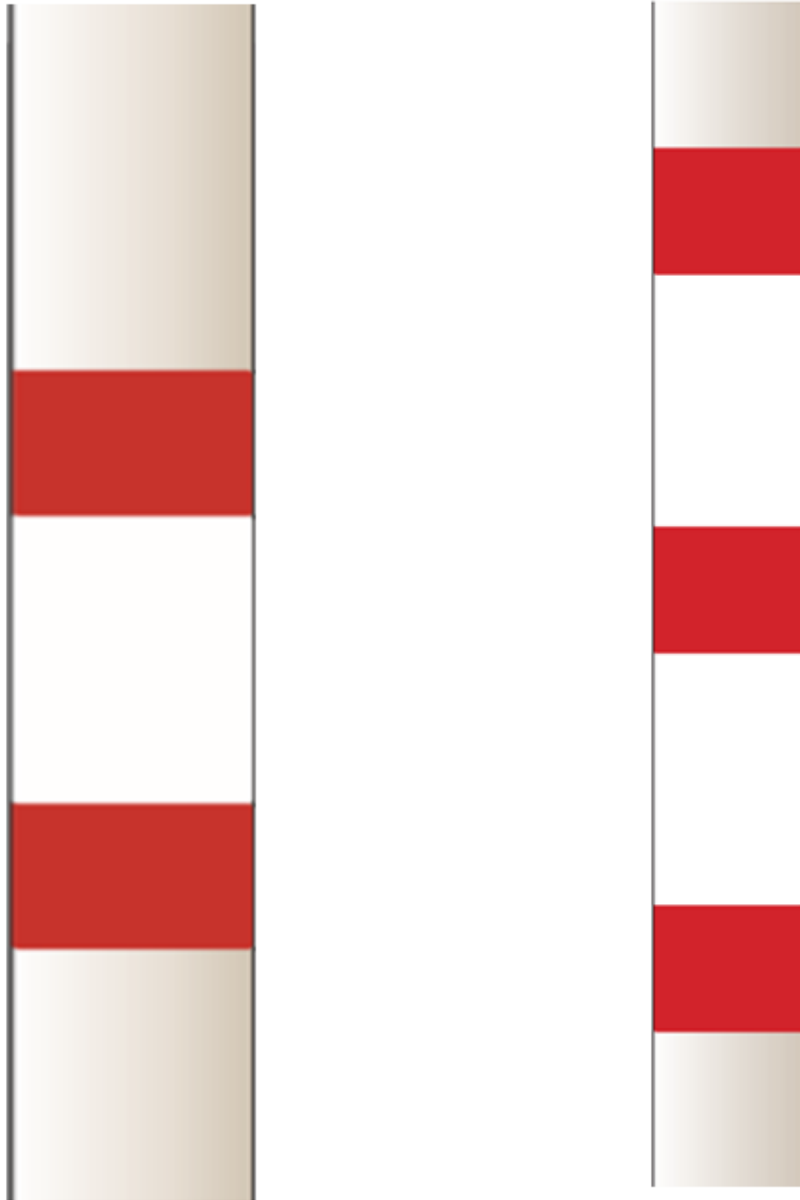
Osnovna planinarska oznaka (markacija) sastoji se od prstena crvene boje i kruga bijele boje, iscrtanog unutar prstena.

Osnovna oznaka – standardna veličina

Odstupanje od standardne veličine dopušteno je iznimno, na vrlo udaljenim objektima, kada je razmak od zadnje oznake veći od 100 m (ulaz s livade u šumu, udaljena stijena i slično) promjer može biti do 24 cm. U tom slučaju sve mjere uvećavaju se proporcionalno.

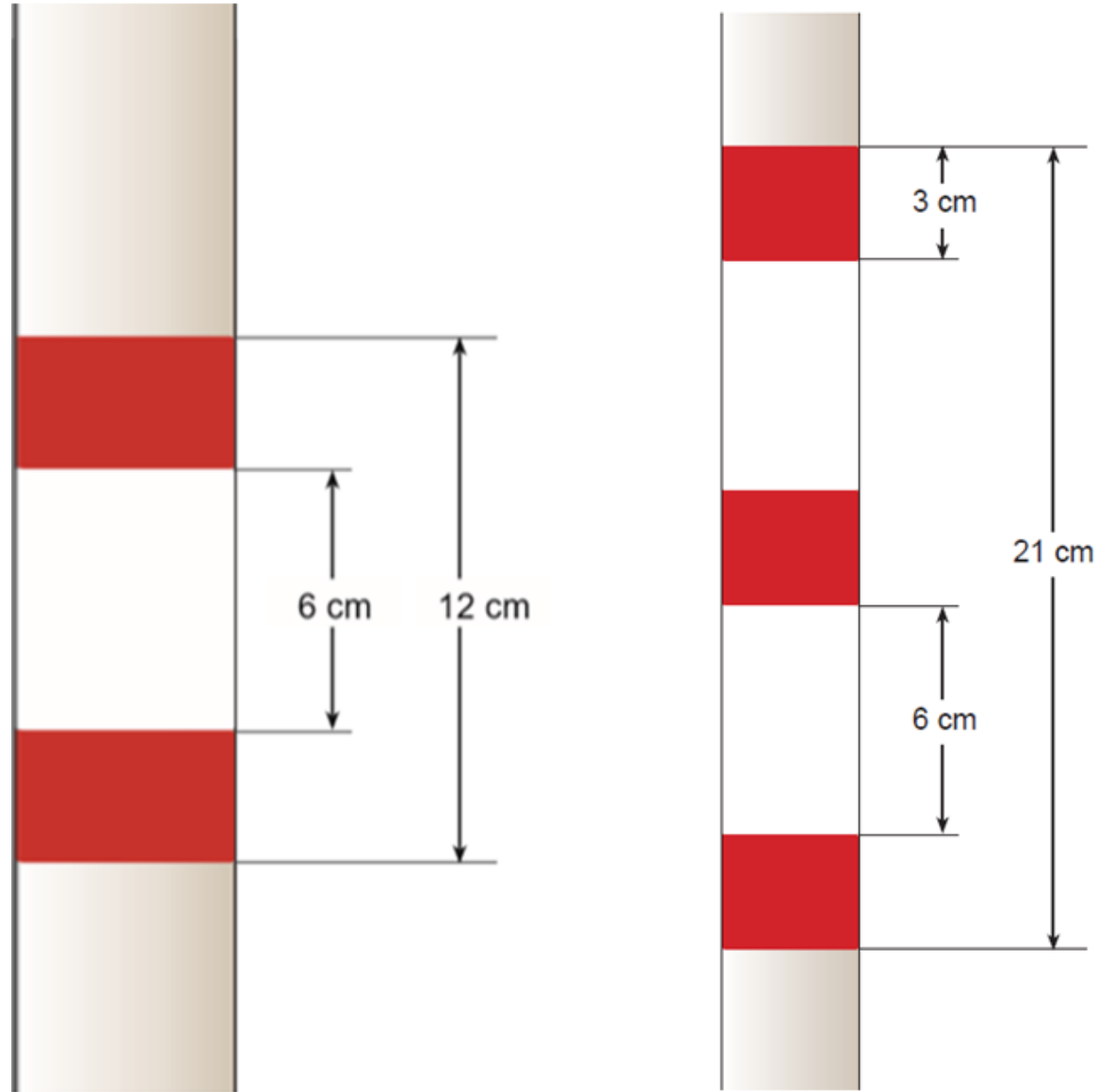
Pomoćne pojasne oznake na tankim stupovima

Pojasne oznake primjenjuju se na tankim stupovima i stablima. Pojasna oznaka sastoji se od tri prstena, dva u crvenoj i jednog u bijeloj boji.

Na jako tankim stablima i stupovima, ako nemamo drugog izbora, primjenjuje se **dvostruka pojasna oznaka** s pet prstena, od kojih su tri u crvenoj, a dva u bijeloj boji.

Pomoćne pojasne oznake na tankim stupovima i stablima – veličine

Pomoćne oznake na tlu

Okrugla markacija s dodatnom crtom (repićem) koristi se za označavanje promjene smjera kretanja planinarskog puta. Postavlja se najčešće na kamenju na tlu, a dodatna crta usmjerava se prema najbližim sljedećim oznakama.

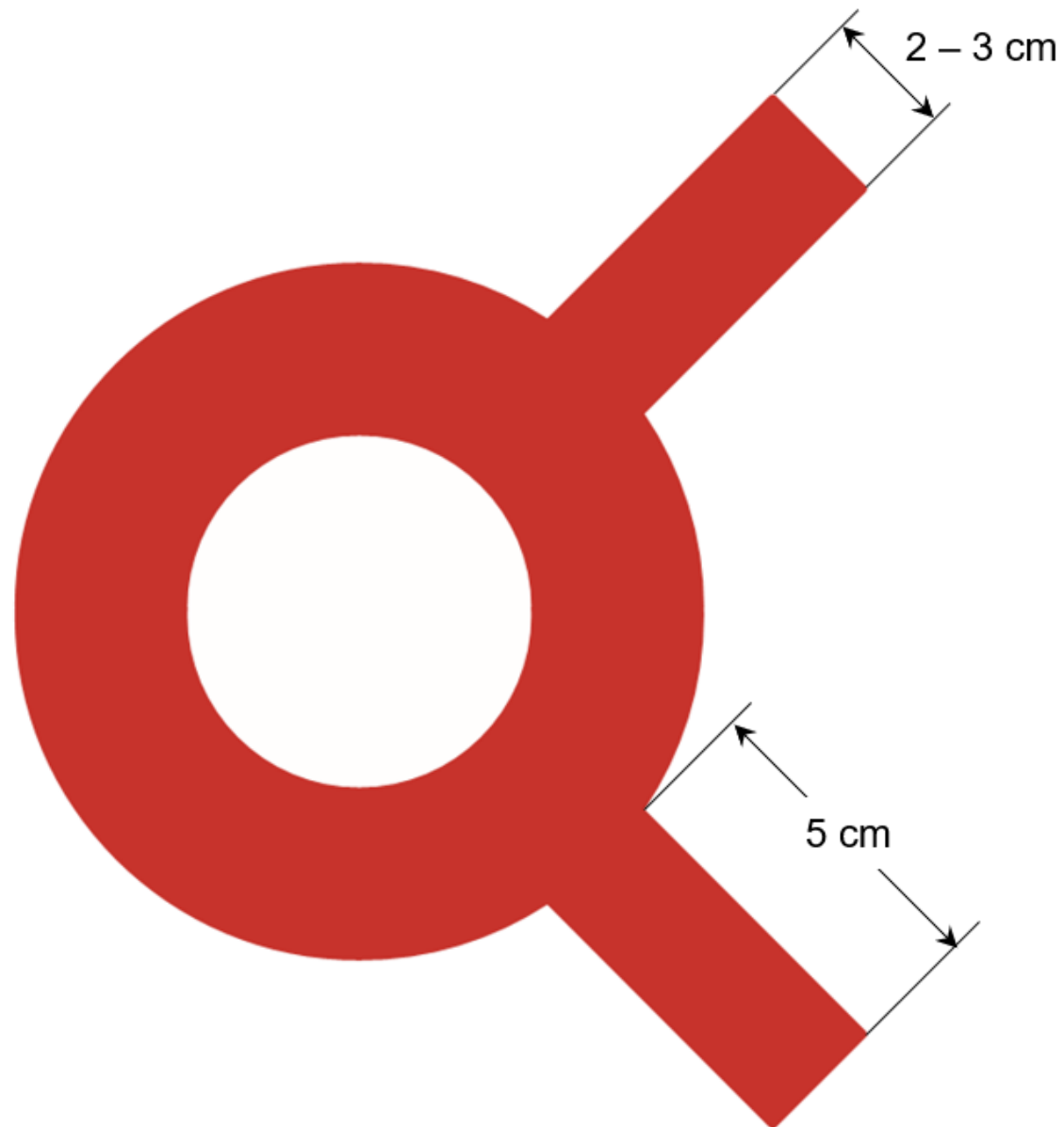
Pomoćne oznake na tlu

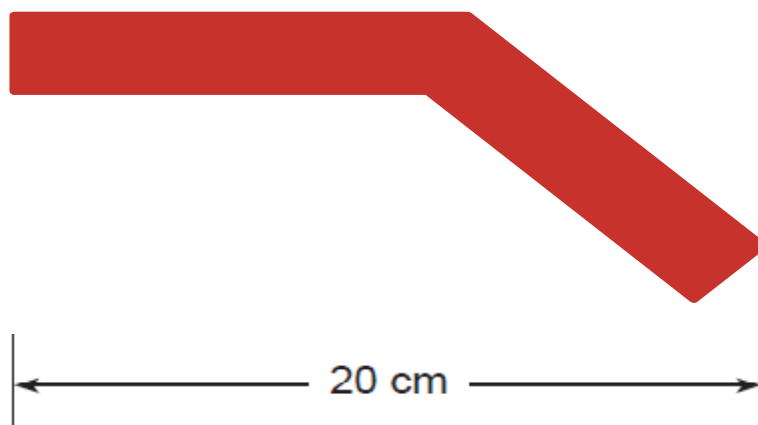
Okrugla markacija s dvije dodatne crte koristi se isključivo na oštrim zavojima, najčešće na serpentinama.

Pomočné oznake na tlu – veľičine

Pomoćne oznake na tlu

Jednobojna (najčešće crvena) crta koristi se za označavanje smjera kretanja na tlu gdje je to potrebno tako da bude vidljiva iz oba smjera. Na terenu gdje je tamna podloga koristi se bijela boja da bi oznaka bila uočljivija.

Kod skretanja puta, oznaka se lomi pod kutom u smjeru susjednih oznaka.

Dodatne oznake, znak križanja, strelica
izrađuju se isključivo ispod osnovne okrugle markacije.

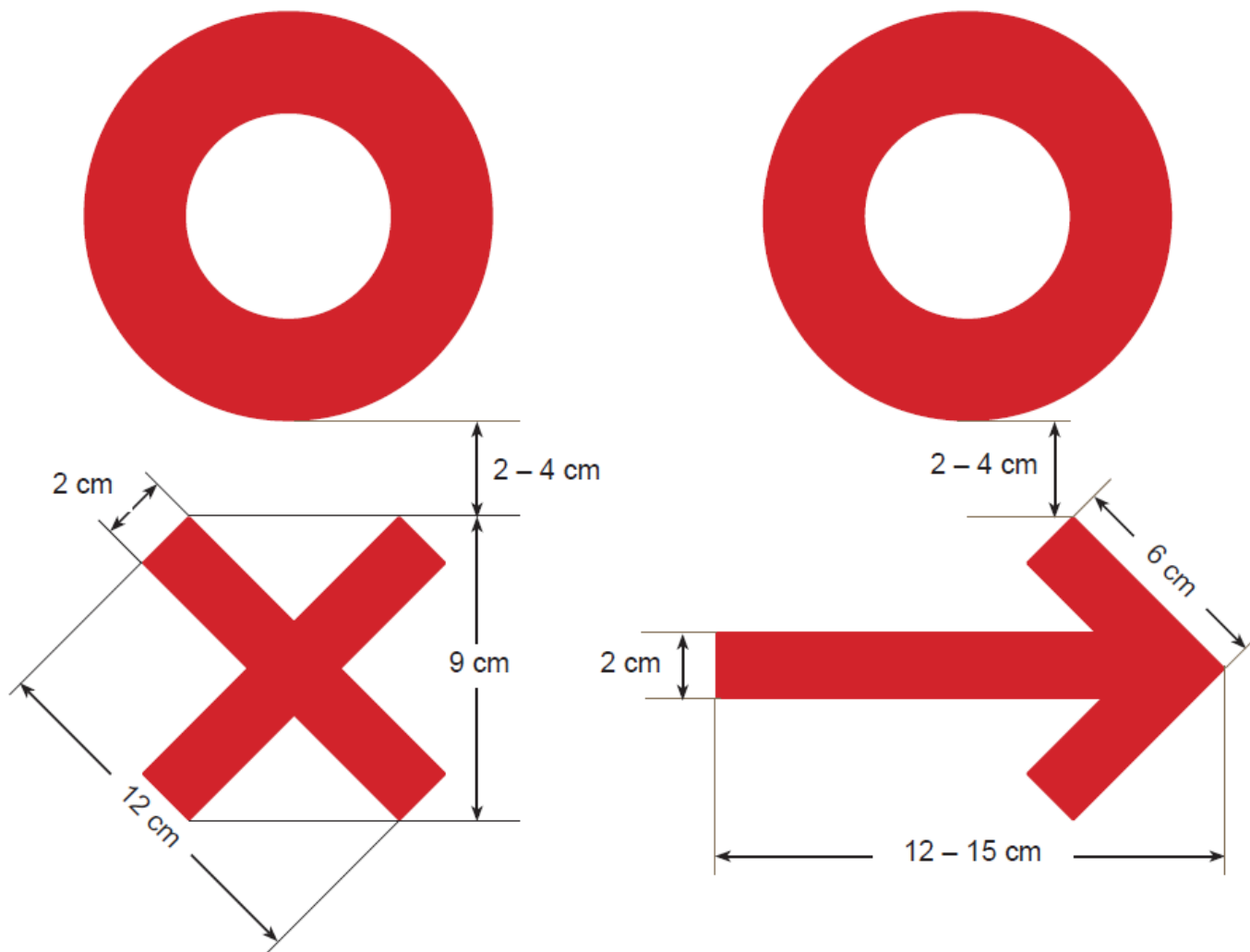

Najava križanja
planinarskih putova

Naglo skretanje
planinarskog puta

Dodatne oznake – veličine

Dodatne oznake, brojevi i slova

izrađuju se isključivo ispod osnovne okrugle markacije svakih 15 -20 minuta hoda i nakon križanja putova.

18

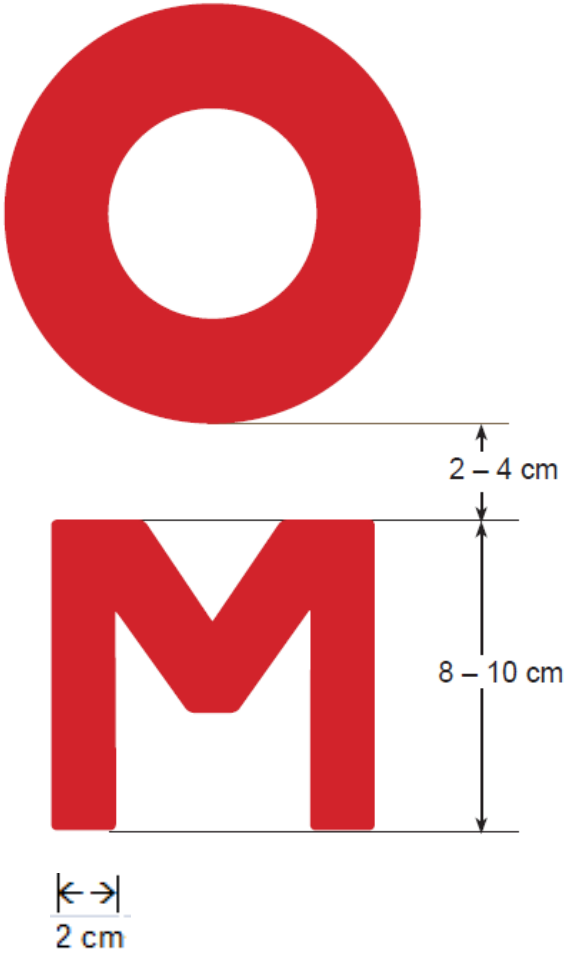
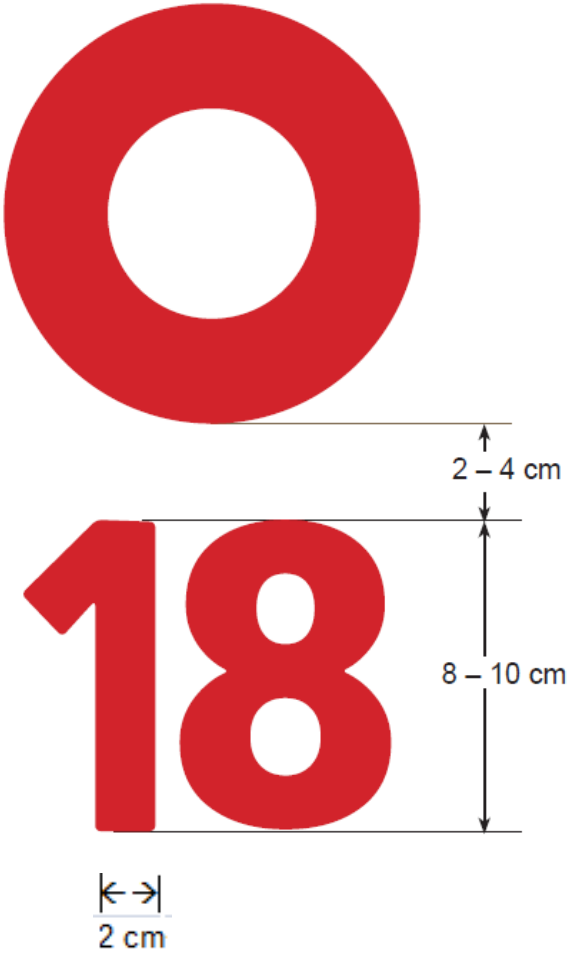
Brojčana oznaka
planinarskog puta

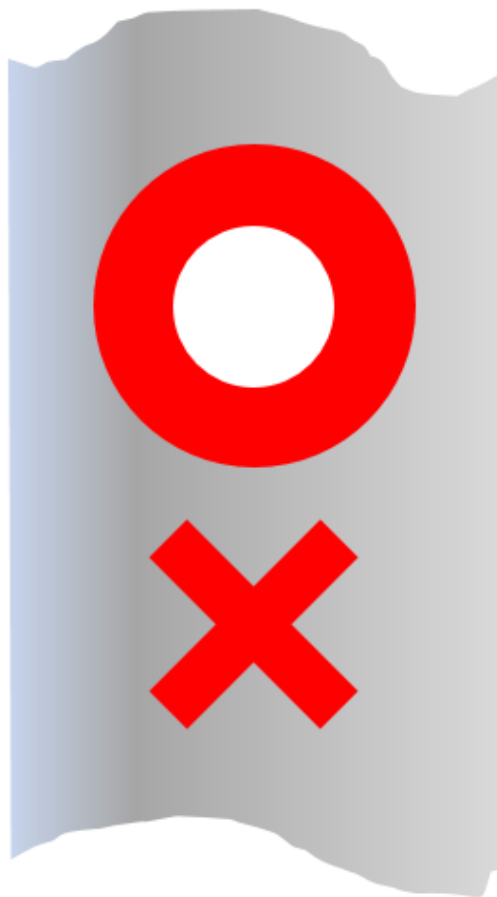
M

Slovna oznaka
planinarske obilaznice

Dodatne oznake – veličine

Dodatne oznake – podloga

Na svjetlijoj podlozi

Na tamnijoj podlozi

Temeljna pravila postavljanja planinarskih oznaka

Kod postavljanja planinarskih oznaka na terenu važno je pridržavati se temeljnih pravila kako bi se održao jedinstveni pristup:

- planinarska markacija se postavlja, gdje god je to moguće, u visini očiju;
- osnovna okrugla markacija koristi se u svim prilikama gdje ne postoje prostorna ili tehnička ograničenja koja uvjetuju primjenu pojasne markacije;
- markacija se u pravilu postavlja s desne strane u odnosu na pravac kretanja
- gustoća oznaka ovisi o situaciji na terenu vodeći računa da se u svako doba godine od jedne markacije vidi sljedeća;
- kod jednobojskih oznaka (crta i dodatnih oznaka) izbor crvene ili bijele boje ovisi o nijansi podloge, vodeći računa da oznaka bude što bolje vidljiva;
- uz svaku osnovnu markaciju smije se dodati samo jedna dodatna oznaka;
- planinarski put treba jednako kvalitetno označiti u oba pravca kretanja;
- početak planinarskog puta i sva križanja planinarskih putova potrebno je posebno pažljivo označiti;
- planinarske markacije na ukinutim planinarskim putovima treba poništiti u oba pravca.

Planinarska putokazna ploča

1. Obvezni elementi planinarske putokazne ploče jesu:
  - a) osnovna, okrugla planinarska markacija,
  - b) broj planinarskog puta iz Registra planinarskih putova, obilaznica i markacista s pratećim sadržajima,
  - c) odredište,
  - d) vrijeme potrebno do odredišta, pri čemu su sati dvotočkom odvojeni od minuta (npr. 1:30 h ili 20 min),
  - e) strelica usmjerenja.
2. Osnovna okrugla markacija nalazi se na bijelom polju u gornjem lijevom kutu putokazne ploče, dimenzija prilagođenih veličini putokaza, a ispod markacije ispisuje se broj puta.
3. Broj puta koji se ispisuje uvijek je broj onoga puta na kojem se putokazna ploča postavlja, bez obzira na krajnje odredište.
4. Natpisi na putokaznoj ploči ispisuju se latiničnim pismom, u pravilu velikim slovima.
5. Naziv odredišta preuzima se iz Registra planinarskih putova, obilaznica i markacista u Hrvatskoj s pratećim sadržajima.
6. Ako ima na putu ima više odredišta, prvo se ispisuje naziv onoga najudaljenijega.

7. Vrijeme potrebno do odredišta preuzima se iz Registra planinarskih putova, obilaznica i markacista u Hrvatskoj s pratećim sadržajima.
8. Odredište čiji je naziv ispisan na putokaznoj ploči ne može biti u drugoj državi sve dok obje države ne budu u području slobodnog kretanja (Schengenskom prostoru).
9. Na manjoj putokaznoj ploči ispisuju se nazivi najviše dvaju odredišta u istom smjeru.
10. Na većoj putokaznoj ploči ispisuju se nazivi najviše tri odredišta u različitim smjerovima ili četiri odredišta u istom smjeru.
11. Putokazna ploča se postavlja na početku puta i na križanjima planinarskih putova, na uočljivom mjestu, u pravilu s desne strane puta.
12. Putokazna ploča se montira u pravilu na metalne stupove promjera 60 mm, dužine 2 – 2,5 m, s plastičnim poklopcem za zaštitu od padalina na vrhu.
13. Preporučuje se postojeće putokaze, koji ne odgovaraju propisanim standardima, zamijeniti prilikom redovnog održavanja i obnove signalizacije na planinarskim putovima.

Putokazna ploča – manja (1 – 2 odredišta)

Tehnički opis

Predgotovljena čelična ploča cestovne signalizacije sljedećih specifikacija:

- pravokutna ploča, dužina × visina = 35 × 15 cm,
- ojačani i zaobljeni rubovi,
- antikorozivna zaštita i završna tamnosiva boja,
- straga horizontalne vodilice za 2 vijka M8 s kvadratnom glavom,
- sprijeda natpisi i oznake od samoljepljive folije, boje: bijela RAL 9003 i crvena RAL 2002,
- samoljepljiva folija otporna na UV zrake i druge atmosferske utjecaje, jamstveni rok 7 godina,
- font oznake puta Arial Bold, za 1 – 3 brojke h = 36 mm, za 4 brojke h = 28 mm,
- font naziva odredišta (adrese) i vremena Arial Narrow Bold, do 17 znakova h = 20 mm, do 24 znaka h = 15 mm,
- font imena planinarskog društva održavatelja (opcija) Arial Narrow Bold h = 10 mm,
- nazivi odredišta pišu se velikim slovima; ako su na putokaznoj ploči nazivi dvaju odredišta, oba se pišu fontom iste veličine;
- redoslijed naziva odredišta: na gornjem dijelu putokaza ispisuje se naziv udaljenijeg odredišta, a na donjem bližega (kao na putokazima na javnim prometnicama).

Obujmica i vijčani pribor sljedećih specifikacija:

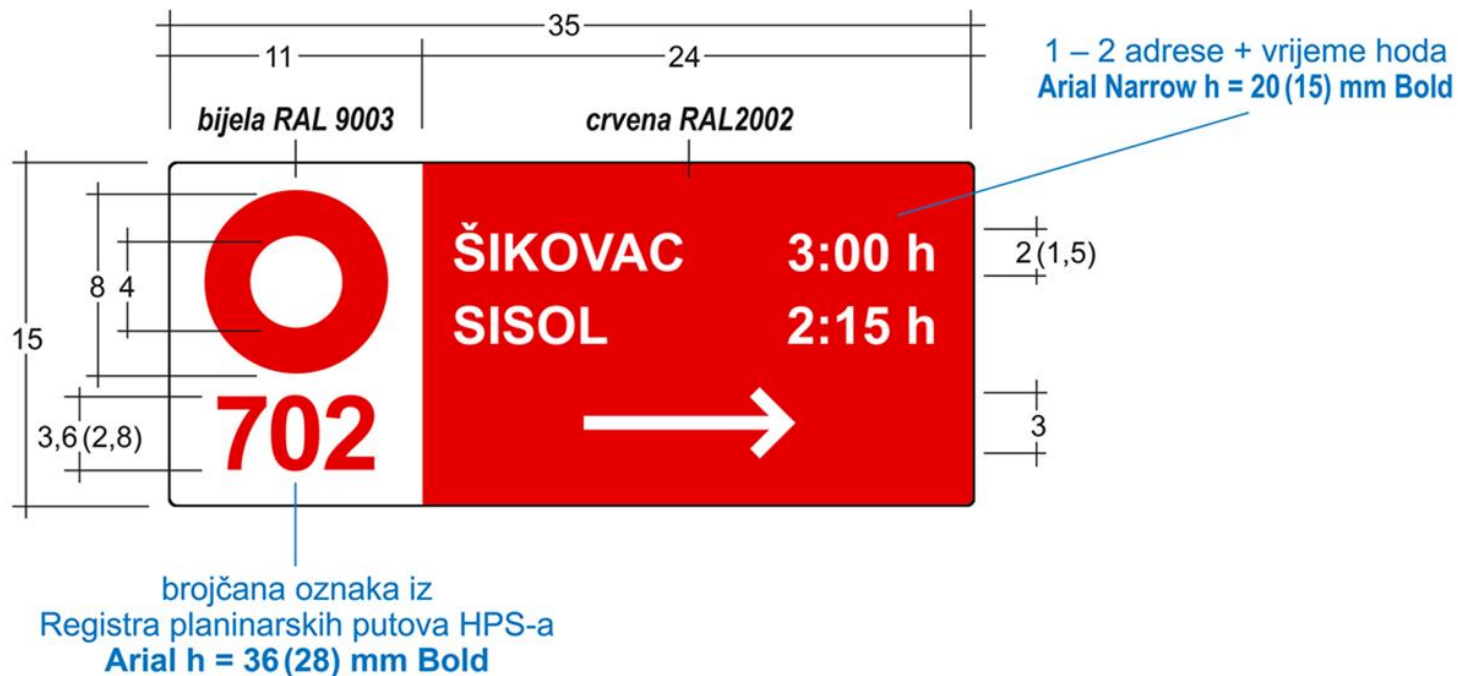
- materijal: nehrđajući čelik,
- predgotovljena obujmica $\varnothing$ 60,
- 2 vijka M8×35 s kvadratnom glavom,
- 2 matice M8,
- 2 elastične podloške.

Sve izrađeno prema radioničkoj skici i prikazu fontova u nastavku.

Sa stražnje strane naljepnica proizvođača s datumom (mjesecom i godinom) izrade.

Radionička skica putokazne ploče – manja

Predgotovljena čelična ploča cestovne signalizacije s obujmicom d. 60 mm, s antikorozivnom zaštitom i UV otpornim natpisima i oznakama. Mjere u cm.

Fontovi za manje putokazne ploče – primjeri

Oznaka puta za 1 – 3 brojke: Arial h = 36 mm Bold, za 4 brojke: Arial h = 28 mm Bold

103   1036

Odredište i vrijeme do 17 znakova i razmaka: Arial Narrow h = 20 mm Bold

SVETO BRDO 4:30 h

Odredište i vrijeme do 24 znaka i razmaka: Arial Narrow h = 15 mm Bold (ako je tekst duži, koristiti skraćenice tako da stane u 24 znaka i razmaka)

STANDAR, TEŽI PUT 45 min

U donjem desnom kutu preporučuje se ispisati ime društva koje održava put; font Arial Narrow h = 10 mm Bold

Putokazna ploča – veća (3 – 4 odredišta)

Tehnički opis

Predgotovljena čelična ploča cestovne signalizacije sljedećih specifikacija:

- pravokutna ploča, dužina × visina = 40 × 20 cm,
- ojačani i zaobljeni rubovi,
- antikorozivna zaštita i završna tamnosiva boja,
- straga horizontalne vodilice za 2 vijka M8 s kvadratnom glavom,
- sprijeda natpisi i oznake od samoljepljive folije, boje: bijela RAL 9003 i crvena RAL 2002,
- samoljepljiva folija otporna na UV zrake i druge atmosferske utjecaje, jamstveni rok 7 godina,
- font oznake puta Arial Bold, za 1 – 3 brojke h = 36 mm, za 4 brojke h = 28 mm
- font naziva odredišta (adrese) i vremena Arial Narrow Bold, do 23 znaka h = 20 mm, do 27 znakova h = 15 mm.
- font imena planinarskog društva održavatelja (opcija) Arial Narrow Bold h = 10 mm,
- nazivi odredišta pišu se velikim slovima; sva se odredišta pišu fontom iste veličine
- redoslijed naziva odredišta: na gornjem dijelu putokaza navodi se naziv najudaljenijeg odredišta, a na donjem najbližega.

Obujmica i vijčani pribor sljedećih specifikacija:

- materijal: nehrđajući čelik,
- predgotovljena obujmica $\varnothing$ 60,
- 2 vijka M8×35 s kvadratnom glavom,
- 2 matice M8,
- 2 elastične podloške.

Sve izrađeno prema radioničkoj skici i prikazu fontova u nastavku.

Sa stražnje strane naljepnica proizvođača s datumom (mjesecom i godinom) izrade.

Radionička skica putokazne ploče – veća

Predgotovljena čelična ploča cestovne signalizacije s obujmicom d. 60 mm, s antikorozivnom zaštitom i UV otpornim natpisima i oznakama. Mjere u cm.

Fontovi za veće putokazne ploče – primjeri

Oznaka puta za 1 – 3 brojke: Arial h = 36 mm Bold, za 4 brojke: Arial h = 28 mm Bold

103   1036

Odredište i vrijeme do 23 znaka i razmaka: Arial Narrow h = 20 mm Bold

SV. JURE (KOZIK) 4:30 h

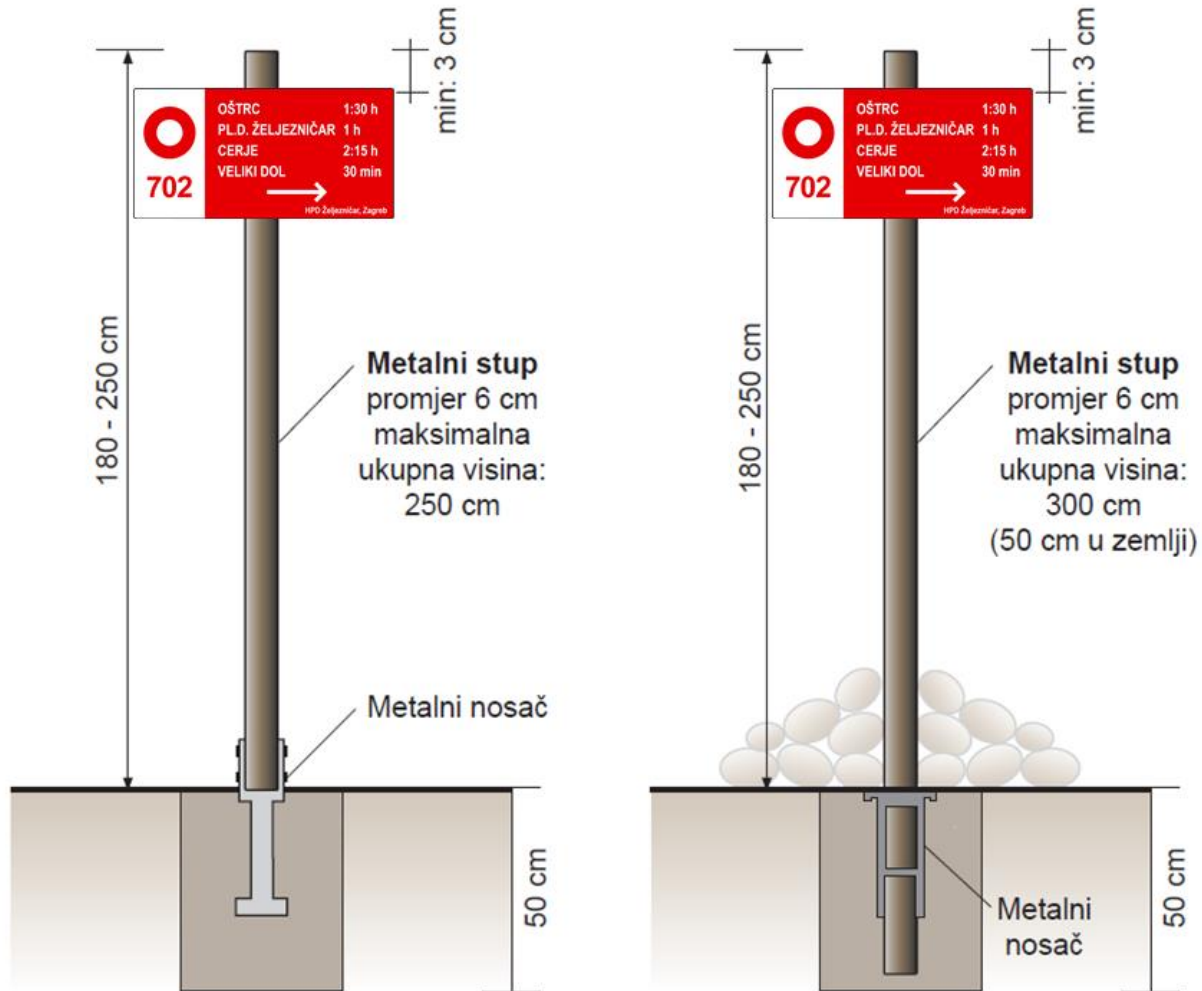
Odredište i vrijeme do 27 znakova i razmaka: Arial Narrow h = 15 mm Bold
(ako je tekst duži, koristiti skraćenice tako da stane u 27 znakova i razmaka)

OŠTRC (HOFMANOV PUT) 2:30 h

U donjem desnom kutu preporučuje se upisati ime društva koje održava put; font Arial Narrow h = 10 mm Bold

Postavljanje putokaznih ploča

Dodatni podaci na putokaznoj ploči

Podaci koji nisu navedeni na putokaznoj ploči kao što su lokacija, nadmorska visina, naziv održavatelja puta i drugi preporučaju se izvesti QR kodom.

Označavanje broja planinarskog puta na terenu

Broj planinarskog puta upisuje se na terenu kao dodatna uz osnovnu planinarsku oznaku i na putokaznim pločama.

Broj planinarskog puta upisuje se na svim križanjima planinarskih putova te ispod planinarskih markacija na svakih 15 - 20 minuta hoda, odnosno na svakih 600 do 800 m trase puta.

Broj planinarskog puta koji se upisuje na putokaznu ploču i označava na terenu nalazi se u Registru planinarskih putova, obilaznica i markacista u Hrvatskoj s pratećim sadržajima, pod Pregled planinarskih putova, stupac „Oznaka“.

Elektronički planinarski put

Na elektroničkom planinarskom putu (e-put) umjesto planinarskih oznaka bojom na terenu, za orijentaciju pri kretanju koriste se prethodno zabilježene trase planinarskih putova (tragovi) u elektroničkom obliku dostupne u Registru planinarskih putova, obilaznica i markacista u Hrvatskoj s pratećim sadržajima (<http://info.hps.hr/putovi/>) i Interaktivnoj planinarskoj karti Hrvatske (<https://www.hps.hr/karta/>).

Elektronički put (e-put) ima održavatelja koji brine o čišćenju i prohodnosti puta.

Boje planinarskih oznaka

Oznake na planinarskim putovima sadrže dvije boje – crvenu i bijelu.

crvena boja

C 15 M 100 Y 100 K 0

bijela boja

C 0 M 0 Y 0 K 0

Korisne poveznice

<http://info.hps.hr/putovi/>

<https://www.hps.hr/specijalisticke-djelatnosti/planinarski-putovi/markacije/>

<https://www.hps.hr/specijalisticke-djelatnosti/planinarski-putovi/oznacavanje-broja-puta-na-terenu/>

https://www.hps.hr/files/data/3/Jedinstveni_Planinarski%20putokaz_II_2018_s_prilogom.pdf

<https://www.hps.hr/files/data/3/Uredjivanje%20planinarskih%20putova.pdf>